

Úr Gøteborg til Motala

2. partur

Ferðafrásøgn
eftir
Sámal Johansen

Ein ferð eftir Gøtaánni og Gøtaveitini

Sámal Johansen.

Ferðin niðan eftir Gøtaánni byrjar

Aftaná hetta stutta søguliga yvirlitið fara vit um borð á Juno. Ein genta, sum stoð har á dekkinum, visti okkum á rúmið, sum vit skuldi vera í hesar dagar. Vit vóru við á ferðini. Rúmið var aftast á dekkinum, tað var eitt lítið rum, men væl bar til at búleika har. Klokkan 9 fór skiparin til bátsvertskonuna at vita, um alt ferðafólkið var komið, og tá tað visti seg at vera í lagi, varð loyst frá

bryggjuni, og ferðin niðan eftir Gøtaánni byrjaði.

Ofta verður vatnleiðin úr Gøteborg nevndi Gøtakanal, hetta er ikki heilt rætt, tí fyrsti partur av hesi siglingarleið er eftir Gøtaávi líka til slúsurnar við Trollhättan, har byrjar Gøtakanal ella Gøtaveitin, sum eg fari at kalla hesa leiðina: Upp um slúsurnar við Trollhättan til Vänersborg við Vanern, størsta vatn í Svøríki, tvørtur um Vanern til byin Sjötorp, gjøgnum Gøtaveitina í Vesturgotlandi til byin Karlsborg við Vättern, tvørtur um Vättern til byin Motala. Í Motala fóru vit av, og í Motala fari eg at enda frásøgnina um ferð okkara.

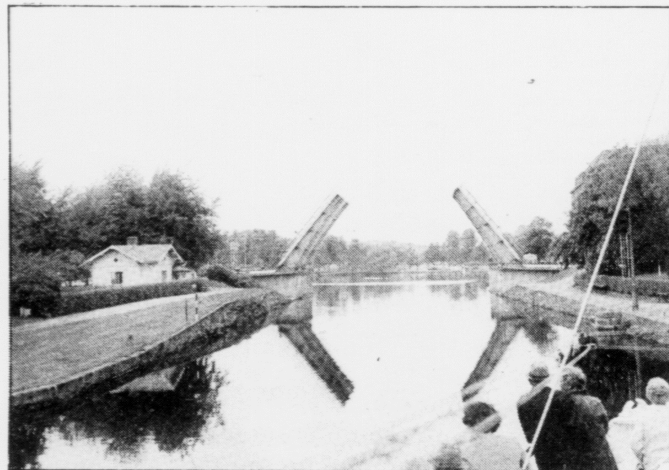
Men Gøtaveitin fer longur, gjøgnum Eysturgotland, tvørtur um tey smáu vøtnini Boren og Roxen, út til vikina Slatbaken í Eyrasalti, haðani gjøgnum tann sømlenska skergarðin, so kemur Södertälje veitin, Malaren og Stockholm.

Henda vatnleið úr Gøteborg, sum skald hava kallað «Sveriges blå band», er o. u. 330 fjórðingar long, umleið 611 km. í henni eru 71 slúsar, viðvíkjandi tí bláa bandinum so er at siga, at í stoðum í veitini var vatnið ógvuliga morreytt.

Vit eru nú, sum sagt, á ferð niðan eftir Gøtaánni, andstreyður er, har er sjálsagt altíð andstreyður, tá ið farið verður úr Gøteborg, men ikki var rákið hart. Eystan fyri okkum er Hisingen, ein oyggj í Gøtaánni. Á Hisingen eru stór maskinverkstøð t. d. Gøtaverken, Eriksberg og Lindholmen, og framman fyri

Útsýni yvir slúsurnar við Trollhättan

Ein brúgv nærhendis Trollhättan

okkum er brúgvín, ið er sambandið millum Hisingen og sjálvan byin Gøteborg, henni sigldu vit inni undir. Men so komu vit til eina jarnbreytabrúgv, har máttu vit steðga, tí hon var so lág, at skipið ikki kundi fara undir henni, og just tá kom eitt langt goðstok spakuliga, puffandi eftir brúnni. Tá ið tók ið var farið, varð brúgvín latin upp, og vit sluppu tvørturum.

Vit hildu so leiðina fram niðan eftir ánni og missa so við og við Gøteborg úr eygssjón, tað verður ótættari bygt á áarbakkunum.

Framman fyri okkum hómá vit tveir høgur skorsteinar, vit nærkast teimum í hvørjum og koma til Surte. Surte er

bygd á vestara áarbakka við Gøtaánni, har er stórir glasnáður, størstur í norðurlondum, verður sagt.

Her hendi í 1950 ein sera lugin vanlukka. Hetta var um heystið, tað hevði verið av allarringasta grimdarregni, og regnið hevði matað so nógv av jörðini burturundan húsunum, at ein stórir partur av bygdini fór á glið oman í Gøtaánni. Fólkaskaði var — mær vitandi — eingin, men húsaskaðin var stórur, nú sást ikki nógv til hesa oyðing.

Norðan fyri Hisingen býir Gøtaáin seg í tvey, ein partur av ánni fer vestur eftir og út í Skagerak norðan fyri Hisingen, hesin parturin av ánni verður nevndur «Nordre älv».